

DANE PODMIOTU WNOSZĄCEGO PETYCJĘ*			
Nazwisko	Szyszka		Imię Sławomir
Jeśli występują Państwo w imieniu organizacji, stowarzyszenia, grupy osób itp., prosimy również o podanie ich nazwy.			
Nazwa podmiotu	Stowarzyszenie „Forum Młodych Dyplomatów”		
Kod pocztowy, miasto	00-629, Warszawa	Ulica, nr domu/mieszkania	ul. Oleandrów 6
E-mail	sszyszka@diplomacy.pl		
INFORMACJE DOTYCZĄCE PETYCJI			
Tytuł petycji	Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu umożliwienie obserwacji przebiegu wyborów oraz pracy organów wyborczych, w tym obwodowych komisji wyborczych przez niezależnych obserwatorów krajowych (lokalnych).		
Tekst petycji	<p>Artykuł 50., ustęp 1, ustawy Kodeks wyborczy uchwalonej przez Sejm RP w dniu 5 stycznia 2011 r..</p> <p>Artykuł ten dotyczy prawa do obserwacji przebiegu wyborów przez obserwatorów międzynarodowych.</p>		

Przedmiot petycji:

W ustawie Kodeks wyborczy prawo do statusu obserwatora wyborczego nadano tylko obserwatorom międzynarodowym. W ten sposób ustawa ta dokonuje podziału na mających prawo do obserwacji przebiegu wyborów, w tym procedur głosowania i liczenia głosów - obserwatorów międzynarodowych (w praktyce organizacje pozarządowe z innych państw) oraz obywateli polskich (i organizacje pozarządowe ich zrzeszające), którym Kodeks wyborczy tego prawa nie daje (poza mężami zaufania komitetów wyborczych).

Kryterium decydującym jest obywatelstwo obserwatorów lub miejsce zarejestrowania organizacji chcącej obserwować wybory. Przy czym obywatele polscy w Polsce oraz krajowe organizacje pozarządowe tego prawa nie mają.

W praktyce oznacza to, że jeśli do Państwowej Komisji Wyborczej (PKW) zgłoszą się dwie organizacje pozarządowe zainteresowane np. obserwacją liczenia głosów - „Stowarzyszenie Demokratyczny Wałbrzych” z Polski oraz „Młodzi Prawnicy” z Gruzji to PKW, zgodnie z Kodeksem wyborczym zarejestruje jedynie obserwatorów międzynarodowych z Gruzji. Jednak czy zarejestruje także obserwatorów z polskiej organizacji z Wałbrzycha? Ponieważ Kodeks wyborczy nie przewiduje statusu obserwatorów krajowych, PKW nie będzie miała podstawy prawnej, aby to zrobić.

Według mnie rozwiązanie to jest sprzeczne ze zobowiązaniami międzynarodowymi Polski. W 1990 roku Polska podpisała Dokument Spotkania Kopenhaskiego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (obecnie Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie) zobowiązując się do umożliwienia obserwacji wyborów obserwatorom krajowym (lokalnym). Mówi o tym artykuł 8. Dokumentu Kopenhaskiego (Załącznik 1).

Wybory parlamentarne w Polsce w 2007 roku były obserwowane przez obserwatorów OBWE. W powyborczym raporcie misja OBWE zaleciła Polsce m.in., aby:

„...zapewnić dostęp międzynarodowym i krajowym niezależnym obserwatorom, do wszystkich etapów procesu wyborczego.” (Załącznik 2)

Polska jest zobowiązana do „niezwłocznej” realizacji rekomendacji misji obserwacyjnych OBWE. Wynika to z podpisania przez Polskę Deklaracji Szczytu OBWE w Istambule w 1999 roku. Mówi o tym artykuł 26. Deklaracji:

„... zgadzamy kierować się niezwłocznie wyborczymi ocenami i rekomendacjami ODIHR.” (Załącznik 3)

Oraz z podpisania Karty Europejskiego Bezpieczeństwa Konferencji OBWE w Istambule w 1999 roku. Artykuł 25. Karty:

“... zgadzamy kierować się niezwłocznie ocenom wyborów i rekomendacjami ODIHR.” (Załącznik 4)

Niestety w odróżnieniu od Norwegii czy Wielkiej Brytanii gdzie OBWE obserwowała ostatnio wybory i podobnie jak w Tadżykistanie czy Rosji, zaleceń OBWE Polska nie realizuje.

Chociaż od 2007 roku minęło już kilka lat oraz kilka kolejnych kampanii wyborczych to w zakresie praw niezależnych obserwatorów krajowych (lokalnych) nic się nie zmieniło. Nie potrafimy zrozumieć, czym kierowali się posłowie ignorując zobowiązania międzynarodowe Polski w stosunku do OBWE? Problem zauważyła natomiast Komisja Wenecka Rady Europy, która w swojej analizie statusu obserwatorów wyborczych podaje w przypisie Polskę (obok Rosji), jako przykład państwa, w którym rekomendacje misji obserwacyjnych OBWE nie przynoszą efektu. (Załącznik 5)

Kodeks wyborczy, a w szczególności jego artykuł 50., nie realizując zobowiązań wynikających z artykułu 8. Dokumentu Spotkania Kopenhaskiego KBWE, artykułu 26. Deklaracji Szczytu OBWE w Istambule oraz artykułu 25. Karty Europejskiego Bezpieczeństwa Konferencji OBWE w Istambule, dotyczących prawa do obserwacji wszystkich etapów procesu wyborczego przez niezależnych obserwatorów krajowych może być sprzeczny także z artykułem 9. Konstytucji:

„Rzeczpospolita Polska przestrzega wiążącego ją prawa międzynarodowego.”

W związku z powyższym postuluję dostosowanie prawa wyborczego tak, aby Polska wypełniła zobowiązania międzynarodowe wynikające z umów podpisanych w ramach OBWE.

Postuluję:

Rozszerzenie prawa do obserwacji przebiegu wyborów na obserwatorów krajowych (lokalnych). Przykładowo poprzez dodanie w artykule 50., ustęp 1 Kodeksu wyborczego zapisu: *„oraz obserwatorzy krajowi”* w następujący sposób:

*„Międzynarodowi obserwatorzy wyborów, zaproszeni przez Państwową Komisję Wyborczą po porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych, **oraz obserwatorzy krajowi** mają prawo obserwować przebieg wyborów oraz pracę organów wyborczych, w tym obwodowych komisji wyborczych.”*

Załączniki:

1. Artykuł 8. Dokumentu Spotkania Kopenhaskiego z dnia 29 czerwca 1990 roku Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (obecnie OBWE).
2. Rekomendacje misji obserwacyjnej OBWE/ODIHR z monitoringu przedterminowych wyborów parlamentarnych w Polsce w 2007 roku.
3. Artykuł 26. Deklaracji Szczytu OBWE w Istambule w 1999 roku.
4. Artykuł 25. Karty Europejskiego Bezpieczeństwa Konferencji OBWE w Istambule w 1999 roku.
5. Analiza Komisji Weneckiej Rady Europy (European Commission for Democracy through Law – Venice Commission): Summary of Recommendations on an International Recognized Status of Election Observers z dnia 15 czerwca 2009 roku, Strasburg, punkt 23..

*Zgodnie z wymaganiami art. 24 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) uprzejmie informujemy, że w Kancelarii Senatu gromadzone są dane osobowe – imię i nazwisko, adres – dobrowolnie przez Pana/Panią przedstawione, a także informacja o problemie przedstawionym w liście.

Zbiór danych prowadzony jest w celach ewidencyjnych. Dane osobowe przekazywane są innym organom i instytucjom jedynie w zakresie niezbędnym do wyjaśnienia zgłoszonej sprawy. Ma Pani/Pan prawo wglądu do swoich danych osobowych oraz ich poprawiania.

Podpis

Data i miejsce
